

Hrachor siaty (*Lathyrus annuus* L.)

HRACHOR SIATY (*Lathyrus annuus* L.)

Význam a využitie

Hrachor patrí medzi staré kultúrne rastliny. V našich podmienkach bolo a je jeho pestovanie orientované skôr do teplejších a suchších oblastí Slovenska. Je zaradovaný medzi suchovzdorné druhy plodín. Otepľovanie atmosféry a v dôsledku toho aj predpokladané problémy s vodou radia hrachor medzi perspektívne plodiny, aj keď sa jeho plochy pravdepodobne nerozšíria na úroveň plôch hrachu, fazule, či šošovice.

Botanická a biologická charakteristika

Hrachor je jednoročná samoopelivá rastlina s možnosťou cudzoopelenia. Má mohutný kolovitý **koreň**, čo prispieva k jeho suchovzdornosti. **Stónka** je poliehavá, rozkonárujúca sa, na priereze štvorhranná. **Listy** sú jednojarmové, párnoperovité, ukončené rozkonárenou úponkou. **Kvety** vyrastajú v pazuchách listov, spravidla po jednom, ojedinele po dvoch. **Struky** sú nepukavé alebo len málo pukavé, typické tým, že na bočnej strane struku vytvárajú golierikovitý útvar. V struku sa vytvára 2 – 5 semien. **Semeno** býva rôzne sfarbené, prevažne krémovej farby s odtieňmi do biela, zelena, siva a pod. Pri rozpoznávaní semien sa často zamieňa s lupinou bielou. Pre hrachor je typické, že jedna bočná strana semena je ostro zahrotená, ale lupina biela má obidve bočné strany oblé. HTS veľkosemenných odrôd má 200 – 350 g, ojedinele i viac. V semenách je približne 24,5 % bielkovín, 2,1 % tukov a 4,3 % popolovín.

Požiadavky na prostredie

Na teplo je hrachor náročný počas celého vegetačného obdobia. Zvýšené nároky má počas kvitnutia a dozrievania. Pri poklese teplôt pod 16 °C spomaľuje rast. V období dozrievania mu vyhovujú teploty 20 – 22 °C. Vlhké počasie počas zrenia napomáha šíreniu hubovitých chorôb a znehodnocovaniu semien.

Aj keď je hrachor považovaný za suchovzdornú rastlinu, zvýšené požiadavky na vodu má najmä počas vzhádzania. Vysievame koncom prvej etapy jarných prác, pri predsejbovej príprave pôdy vyžaduje šetrenie zimnou vlhkosťou. K zvýšeným požiadavkám na vodu prispieva aj pomerne veľké semeno. Ďalšie kritické obdobie je počas kvitnutia a nasadzovania strukov, kedy sa nedostatok vlhky prejavuje abortizáciou (opadom) kvetov a strukov. Nadbytok vody a nedostatok tepla spôsobuje predlžovanie kvitnutia, nerovnomerné dozrievanie, šírenie hubovitých chorôb, s konečným dopadom na výšku a kvalitu produkcie.

Na pôdu nemá vyhranené nároky. Vyhovujú mu pôdy s dostatkom Ca v starej pôdnej sile, pôdy hlinito-piesočnaté.

Hrachor siaty (*Lathyrus annuus* L.) - kvet